

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 roku wydanym w sprawie o sygn..akt I C 141/13 Sąd Rejonowy w Łowiczu zasądził od D. G. na rzecz J. T. kwotę 23 119,20 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lutego 2012 roku oraz kwotę 3573 złote tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych : pozwany D. G. jest rolnikiem i prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni ponad 30 ha. Od 2003 roku pozwany prowadzi również działalność polegającą między innymi na skupie i sprzedaży, w tym eksporcie warzyw i owoców, a oferty zamieszcza na stronie giełdy towarowej www.igrit.pl. W latach 2010-2012 pozwany zawierał wiele transakcji, których przedmiotem było kupno i sprzedaż różnego rodzaju płodów rolnych, wynajmował samochody ciężarowe do przewozu towarów. W 2010 roku pozwany zakupił m.in. u powoda towar za kwotę 5120 zł, którą uiścił przelewem na rachunek powoda w dniu 23 lutego 2010 roku.

Powód J. T. prowadzi gospodarstwo rolne w O., w którymto gospodarstwie między innymi produkuje kapustę (...). W lutym 2012 roku w dziale ogłoszeń na rolniczej giełdzie internetowej I. pl syn powoda P. T. znalazł ofertę kupna kapusty (...) i numer telefonu do oferenta, który należał do pozwanego. Syn powoda nawiązał kontakt telefoniczny z pozwanym, którego znał w związku z zawieraną wcześniej przez ojca transakcją sprzedaży kapusty (...). Pozwany wyraził chęć kupienia kapusty (...) i umówił się na jej obejrzenie. W dniu 21 lutego 2012 roku pozwany przyjechał do gospodarstwa powoda z dwoma mężczyznami, obcokrajowcami. Wspólnie obejrzeni kapustę i pozwany zaakceptował oferowaną kapustę i zaproponowaną przez powoda cenę 1,30 zł brutto za kilogram, płatną gotówką przy odbiorze towaru. Odbiór towaru miał nastąpić po załadunku w dniu 21 lutego 2012 roku. Pozwany chciał zakupić kapustę w ilości 26 palet, tj. pełnego tira i po około 3 godzinach do gospodarstwa powoda przyjechał tir z naczepą. Powód zanotował numery rejestracyjne pojazdu: (...) i naczepy (...). Strony ustaliły, że płatność za towar ma nastąpić przy tak zwanym kole i ma być dokonana w walucie polskiej. Pozwany wraz z dwoma mężczyznami przystąpili do ważenia i załadunku towaru.

Przy załadunku kapusty pomagał powód, syn powoda- P. T., M. D. (1), W. T. z żoną B.. Wszyscy się spieszyli, gdyż pozwanemu zależało na szybkim załadunku. Pozwany miał ze sobą etykiety z napisem „Eksporter: R., adres (...), (...)- (...) G.-Polska, kapusta (...) waga netto: 9,5 kg produkt polski”, które naklejano na kapustę. Ważono każdy karton towaru i ładowano go na paletę. Łącznie załadowano na tira 26 palet kapusty, każda zawierająca 72 kartony o wadze 9,5 kg netto każdy z nich, czyli łącznie (...) kartony o łącznej wadze 17.784kg i wartości 23.119,20zł. Po załadunku pozwany oznajmił, że jedzie po pieniądze i żeby nie wypuszczać tira , dopóki nie wróci. Załadowany kapustą tir z naczepą i kierowcą pozostał na podwórzu powoda, a pozwany odjechał. Pojazd stał u powoda przez dwa dni. W dniu 24 lutego 2012 roku pozwany zadzwonił do powoda i zapewnił, że już jedzie z pieniędzmi i kazał „wypuścić” tira. Powód postąpił zgodnie ze wskazówkami, gdyż miał zaufanie do pozwanego, bowiem za poprzednio kupowaną kapustę pozwany płacił umówioną cenę. Tir z naczepą nie mógł wyjechać z podwórza, gdyż nadeszła odwilż i grunt był grząski. Sąsiad powoda S. Ł. swoim ciągnikiem pomagał wyciągać tira z załadunkiem z podwórza powoda. Pomimo zapewnień pozwany nie przyjechał z pieniędzmi umówionego dnia. Pojawił się dopiero po upływie około tygodnia i poinformował syna powoda, że samochód z kapustą dojeżdża do celu oraz że chce zamówić kolejną kapustę. Syn powoda wyraził zgodę na sprzedaż kolejnej kapusty pod warunkiem natychmiastowej za nią zapłaty. Pozwany zakupił 8 palet kapusty i zapłacił od razu przy odbiorze, a nadto zamówił kolejne 12 palet, po które przyjechał za tydzień i zapłacił gotówką. Podczas tej ostatniej transakcji pozwany poinformował, że są problemy z dwiema paletami kapusty kupionej od powoda w dniu 21 lutego 2012 roku i nadal nie zapłacił umówionej ceny. P. T. kontaktował się telefonicznie z pozwanym w sprawie zapłaty za kapustę i pozwany poinformował, że są problemy z połową zakupionej kapusty, ale nadal zapewniał, że zapłaci za nią. W czasie ostatniej rozmowy telefonicznej w sierpniu 2012 roku pozwany poinformował syna powoda, że za kapustę nie zapłaci, ponieważ zgniła. Następnie syn powoda wysyłał do pozwanego wiadomości tekstowe -sms-y z żądaniem zapłaty. Pozwany nie zapłacił powodowi za kapustę (...) kupioną w lutym 2012 roku.

Pojazd z naczepą, na który załadowano kapustę w dniu 21.02.2012r. stanowił własność T. F..

W dniach 17 kwietnia 2012 roku i (...) syn powoda otrzymał maile z adresu „justyna. (...)@wp.pl” należące do żony pozwanego - J. G. z domu (...) wraz ze zdjęciami obrazującymi zepsutą kapustę (...) oraz pojazd z numerami rejestracyjnymi (...) i naczepy (...) „jak również dokument sporządzony w języku angielskim - protokół kontroli. Od 1 października 2012 roku żona pozwanego prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą 'skup i sprzedaż owoców i warzyw, transport towarów pol-green J. G.'.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania świadków, przy czym w całości dał wiarę zeznaniom świadków: P. T., M. D. (1), W. T., B. T., S. Ł. oraz powoda wskazując, iż świadkowie, z wyjątkiem P. T., są osobami postronnymi, nie zainteresowanymi bezpośrednio wynikiem sprawy, a ich zeznania znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, w tym zwłaszcza w zeznaniach powoda. Zeznania świadka P. T. są zbieżne z zeznaniami pozostałych świadków, w związku z czym sam fakt pokrewieństwa z powodem nie deprecjonuje wartości tychże zeznań. Wiarygodność zeznań powoda dobitnie potwierdza -według Sądu, treść maili przesłanych w kwietniu i sierpniu 2012 roku z adresu mailowego żony pozwanego na adres mailowy syna powoda, które potwierdzają przyczyny, dla których pozwany odmówił zapłaty za towar. Przyczyny te (zgnicie kapusty) pozwany podał w rozmowie telefonicznej w sierpniu 2012 roku, o czym zeznał zarówno P. T., jak i sam powód.

W ocenie Sądu dowody przedstawione przez powoda pozwoliły w pełni odtworzyć zarówno warunki samej umowy, jak i sekwencje zdarzeń mających miejsce już po dokonaniu sprzedaży towaru pozwanemu, a potwierdzających, że do zawarcia tejże umowy doszło pomiędzy stronami. Dowody te były także wystarczające do ustalenia warunków umowy tj. ilości sprzedanego towaru i ustalonej ceny.

Sąd Rejonowy nie dał wiary zeznaniom pozwanego, że nie przypomina on sobie transakcji sprzedaży kapusty (...) zawartej z powodem w dniu 21 lutego 2012 roku uznając, że twierdzenia te nie są wiarygodne, choćby z uwagi na okoliczności jakie nastąpiły już po transakcji, tj wielokrotne kontaktowanie się syna powoda i samego powoda z pozwanym w przedmiocie zapłaty za kapustę, domaganie się tej zapłaty i ostateczną odmowę pozwanego dokonania zapłaty.

W ocenie Sądu pierwszej instancji zeznania świadków B. S. i A. S. nie miały znaczenia dla ustalenia stanu faktycznego w rozpoznawanej sprawie.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne w świetle art. 535 k.c. Powód przeniósł na własność pozwanego 17.784 kg kapusty (...) i wydał ją pozwanemu, zaś pozwany pomimo odbioru kapusty, nie zapłacił umówionej ceny powodowi. Pozwany nie wykazał w toku postępowania, aby miał podstawy do odmowy zapłaty za towar. Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 23.119,20 zł wraz odsetkami ustawowymi od dnia 24 lutego 2012 roku, uznając że pozwany pozostawał w zwłoce już od dnia 22 lutego 2012 roku.

Sąd Rejonowy uznał, iż pozwany nie wykazał ,aby doszło do zmiany warunków umowy pomiędzy stronami co do terminu płatności. Fakt, że powód wyraził zgodę na opuszczenie tira z towarem w dniu 24 lutego 2012 roku nie świadczy o zmianie terminu płatności za towar, który był już w dyspozycji pozwanego w samochodzie przez niego podstawionym. Powód nie wyrażał zgody na opóźnienie w zapłacie, tylko został postawiony przed faktem dokonanym, gdyż pozwany nie przywiózł pieniędzy w umówionym terminie. Jak podkreślił Sąd pierwszej instancji, to pozwany zdecydował o pozostawieniu samochodu z towarem na podwórku powoda, do czasu przywiezienia pieniędzy.

Bezzasadne w ocenie Sądu było również twierdzenie pozwanego, że wobec zawarcia późniejszych transakcji pomiędzy stronami, zapłata za nie powinna być zaliczona, stosownie do art. 451 § 3 k.c., w pierwszej kolejności na poczet długu najdawniej wymagalnego, co powoduje, że wysokość roszczenia dochodzonego pozwem jest „wysoco wątpliwą”. Zauważyć należy, iż strony zawierając późniejsze transakcje sprzedaży kapusty były zgodne co do tego, że pozwany dokonuje zapłaty za te właśnie transakcje, a nie na poczet długu już wcześniej wymagalnego. Z zeznań świadka P.

T. jednoznacznie wynika, że warunkiem, jaki postawił powód, aby w ogóle mogło dojść do następnych transakcji z pozwanym, było dokonanie zapłaty za nie gotówką przy wydaniu towaru. Zatem zamiarem żadnej ze stron nie było zaliczanie płatności na poczet długu najdawniej wymagalnego.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i wobec przegrania przez pozwanego procesu w całości zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.573 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwota 2.417 złotych kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył pozwany zarzucając Sądowi pierwszej instancji:

a) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie polegającą na wadliwym ustaleniu, iż w dniu 21 lutego 2012 roku pozwany zawarł z powodem ustną umowę sprzedaży 17784 kg kapusty (...) o wartości 23119,20 zł, co wynika w szczególności z:

- dokonania sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny zarówno treści dokumentów zgromadzonych w sprawie, jak i zeznań świadków: T. F., B. S. i A. S., z których wynika, iż pozwany nigdy nie uczestniczył w charakterze kupującego w takiej transakcji,

- braku uwzględnienia przez Sąd I instancji, iż na podstawie zeznań powoda oraz świadków M. D. (1), W. T. oraz B. T. nie można jednoznacznie ustalić warunków umowy, zarówno co do ilości towaru, jak i jego ceny jednostkowej za kilogram,

- braku rozstrzygnięcia przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego strony pozwanej dotyczącego m.in. treści dokumentów wysyłki realizowanej przez firmę (...) do firmy (...) LTD w P.,

b) naruszenie art.233 § 1 k.p.c. mające istotny wpływ na wynik sprawy przez :

- dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodu z zeznań pozwanego wskazujących na brak zawarcia z powodem umowy sprzedaży kapusty (...) oraz nieposiadanie uprawnień do konta e-mail żony pozwanego J. G., mimo iż okoliczności podawane przez pozwanego znajdowały pełne potwierdzenie w innych dowodach zgromadzonych w sprawie,

- naruszenie wymogu wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie oceny zeznań powoda oraz jego syna P. T. co do warunków umowy w sposób dowolny, w oderwaniu od pozostałych dowodów, co w konsekwencji spowodowało wadliwe uznanie tych zeznań za w pełni wiarygodne, w sytuacji, gdy co najmniej w zakresie odnoszącym się do ceny za 1 kg kapusty (...) zeznania te są niejednoznaczne, zaś z faktu zaprezentowania przez stronę pozwaną dowodu spóźnionego objętego wnioskiem z dnia 5 marca 2014 roku, w zestawieniu z wyjaśnieniami powoda na wcześniejszym etapie postępowania wynika, iż zeznania te są niewiarygodne,

- dokonanie przez Sąd Rejonowy dowolnej a nie swobodnej oceny zeznań świadków : M. D. (1), W. T. oraz B. T. i uznania ich za wiarygodne w sytuacji, gdy M. D. (2) wielokrotnie zmieniała zdanie co do znajomości pozwanego, zasłaniając się niepamięcią, jak również w zakresie jej wiedzy co do ceny rynkowej kapusty (...) w lutym 2012 roku ;świadek W. T. zeznał, iż kojarzy pozwanego jedynie z nazwiska, gdyż często o nim mówiono, zaś dalej zeznał, że pozwanego widział; nadto przez wadliwe uznanie, iż W. T. oraz B. T. są osobami postronnymi, choć jak wskazuje sam powód, są oni jego daleką rodziną,

c) mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie art.316 § 1 k.p.c. w zw. z art.328 § 2 k.p.c. w zw. z art.227 k.p.c. poprzez niewzięcie za podstawę rozstrzygnięcia okoliczności istniejących w chwili wydania wyroku, jak też wadliwe sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, w którym Sąd nie odniósł się do zebranych w sprawie i istniejących w chwili orzekania dowodów dokonując wybiórczej oceny zeznań świadka T. F., podczas gdy z zeznania tego świadka co do osoby zlecającej przewóz oraz co do osoby kierowcy miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia,

d) mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie art.233 § 1 k.p.c w zw. z art.227 k.p.c. przez wadliwe uznanie, że zeznania B. S. i A. S. nie miały znaczenia dla ustalenia stanu faktycznego w rozpoznawanej sprawie, podczas gdy zeznawali oni co do istotnych okoliczności, w szczególności co do znajomości stron postępowania, pozostawiania ze stronami w stosunkach gospodarczych oraz sposobu zawierania transakcji i realizacji wysyłki oraz procedur stosowanych w firmie (...),

e) mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie art.3 w zw. z art.227 k.p.c. w zw. z art.232 k.p.c. w zw. z art.236 k.p.c. w zw. z art.316 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c przez brak rozstrzygnięcia przez Sąd wniosku o dopuszczenie dowodu z dokumentów wysyłki realizowanej przez firmę (...) do firmy (...) LTD w P. oraz wydruku ze strony internetowej <http://eagra.pl>, mimo że dokumenty te miały istotne znaczenie dla ustalenia rzeczywistych stron transakcji, ceny jednostkowej za 1 kg kapusty (...), ilości towaru, czasu przeprowadzenia badania fitosanitarnego, nr rejestracyjnego środka transportu, co uniemożliwiło udowodnienie przez stronę pozwaną braku zawierania umowy z powodem – w ocenie skarżącego dokumenty te wskazują, iż firma (...) zakupiła od nieznanego pozwanemu podmiotu trzeciego kapustę (...) w cenie 1 zł za kilogram, zaś P. T. udostępnił swój adres internetowy nieograniczone liczbie osób na branżowym portalu ogłoszeniowym,

f) względnie – na wypadek uznania, iż dokumenty objęte wnioskiem dowodowym z dnia 17 października 2014 roku zostały zaliczone w poczet materiału dowodowego, skarżący zarzucił mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie art.316 § 1 k.p.c. w zw. z art.328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art.233 k.p.c. poprzez nieprzyjęcie okoliczności wskazanych w treści dokumentów wysyłki realizowanej przez firmę (...) do firmy (...) LTD w P. oraz wydruku ze strony internetowej <http://eagra.pl> za podstawę rozstrzygnięcia i niedokonanie oceny tychże dowodów, co doprowadziło do ustalenia stanu faktycznego w sposób fragmentaryczny i wybiórczy,

g) mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie art. art. 233 § 1 k.p.c w zw. z art.227 k.p.c.w zw. z art.316 k.p.c. przez wydanie wyroku bez wszechstronnego i całościowego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i bez odniesienia się do szeregu niejasności i sprzeczności w tymże materiale dowodowym,

h) mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie art.217 § 2 k.p.c. w zw. z art. art.207 § 6 k.p.c. w zw. z art. art.6 § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art.3 k.p.c. przez brak pominięcia przez Sąd spóźnionego dowodu w postaci korespondencji e-mail wraz załącznikami skierowanej do syna powoda z adresu justyna. (...)@wp.pl, zgłoszonego pismem dopiero 5 marca 2014 roku, podczas gdy powód – reprezentowany od początku procesu przez profesjonalnego pełnomocnika, miał obowiązek przytoczenia już w treści pozwu wszelkich okoliczności faktycznych i dowodów,bez zatajania czegokolwiek,

i) będące skutkiem naruszenia przepisów postępowania naruszenie przepisów prawa materialnego tj.art.6 k.c. w zw.z art.60 k.c. w zw. z art.535§1 k.c. przez błędne jego zastosowanie i przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, iż powód udowodnił ,że strony zawarły ustna umowę sprzedaży kapusty (...), podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż taka umowa nie została zawarta.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł m.in.,iż Sąd Rejonowy nie ustalił pełnego stanu faktycznego i nie odniósł się do wszystkich dowodów zgromadzonych w toku postępowania dowodowego. Sąd pierwszej instancji z góry uznał, iż zaprzeczanie przez pozwanego wszelkim okolicznościom związanym z zawarciem umowy sprzedaży kapusty (...) na warunkach wskazanych przez powoda jest jedynie przyjętą przez pozwanego linią obrony. Swoje rozstrzygnięcie Sąd oparł wyłącznie na treści zeznań świadków zgłoszonych przez powoda, którym w całości dał wiarę, pomijając znaczącą część pozostałego materiału dowodowego.

W szczególności Sąd Rejonowy pominął część zeznań świadka T. F.,z których wynika, iż to nie pozwany zlecał transport przy użyciu należących do świadka pojazdów, lecz osoba zza wschodniej granicy. Jest to okoliczność istotna, ponieważ świadek P. T. twierdził, iż to pozwany organizował transport i był świadkiem rozmowy na ten temat.

W ocenie skarżącego, zeznania świadków B. S. i A. S., które Sąd uznał za pozostające bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, wyraźnie wskazują, iż ani powód ani pozwany nie byli kontrahentami firmy (...), jak również szczegółowo opisują procedury stosowane w firmie, co pozostaje w sprzeczności z zeznaniami powoda i świadków, którzy nie wspominają, aby naczepa po załadowaniu była zaplombowana i to w obecności pracowników inspekcji sanitarnej.

Według skarżącego, Sąd nie odniósł się w żaden sposób do wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z dokumentów szczegółowo wymienionych w piśmie z dnia 17 października 2014 roku dotyczących wysyłki realizowanej przez firmę (...) do firmy (...) LTD w P.. Jest to o tyle istotne, iż dokumenty te potwierdzają, iż towar objęty wysyłką realizowaną przy użyciu samochodu ciężarowego o numerze rejestracyjnym (...) oraz naczepy o numerze rejestracyjnym (...), którego dotyczy też korespondencja z adresu justyna. (...)@wp.pl, nie był zakupiony przez pozwanego. Nadto, z dokumentów tych wynika, iż cena zakupionej kapusty wynosiła 1 zł za kilogram.

Podobne zarzuty dotyczą dowodu z wydruku ze strony internetowej <http://eagra.pl>, zawierającej ogłoszenie P. T. z 2009 roku, które świadczy, iż syn powoda już od 2009 roku posługiwał się tym samym adresem mailowym i udostępniał go za pośrednictwem tej strony nieograniczonej ilości osób. Podważa to twierdzenia powoda, iż syn udostępnił adres mailowy jedynie pozwanemu przy tej konkretnej transakcji.

Jeżeli nawet przyjąć, iż dowody z opisanych wyżej dokumentów zostały przeprowadzone, to Sąd pierwszej instancji nie dokonał żadnej ich oceny, co miało wpływ na sposób ustalenia stanu faktycznego w sprawie.

Według skarżącego, Sąd pierwszej instancji nie dokonał także prawidłowej i szczegółowej oceny zeznań świadków zgłoszonych przez powoda pomijając szczegółowo opisane w uzasadnieniu apelacji rozbieżności w zeznaniach świadków co do ceny za kilogram kapusty (...) i co do okoliczności zawarcia umowy sprzedaży.

W ocenie pozwanego, Sąd Rejonowy bezpodstawnie dopuścił spóźniony dowód z treści korespondencji e-mail wraz z załącznikami skierowanej do P. tuszyńskiego w dniach 17 kwietnia i 17 sierpnia 2012 roku z adresu mailowego żony pozwanego. Strona powodowa musiała być w posiadaniu tego dowodu od początku procesu, jednak nie ujawniła go wnosząc pozew, a dopiero w toku postępowania. Nadto, świadek P. T. twierdził, iż nigdy nie było reklamacji towaru ze strony pozwanego, co pozostaje w sprzeczności z przytoczoną korespondencją i podważa wiarygodność tego świadka.

W konsekwencji prawidłowa ocena materiału dowodowego i wszystkich zgłoszonych dowodów powinna prowadzić do wniosku, iż powód nie wykazał, iż w ogóle doszło do zawarcia przedmiotowej umowy, ani jakie były jej warunki.

W konkluzji skarżący wniósł o dopuszczenie pominiętych przez Sąd Rejonowy wniosków dowodowych, zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy podziela prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne.

Odnosząc się do podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia prawa procesowego, w pierwszej kolejności należy rozważyć zarzut naruszenia art.3 w zw. z art.227 k.p.c. w zw. z art.232 k.p.c. w zw. z art.236 k.p.c. w zw. z art.316 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., dotyczący braku rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie dowodu z dokumentów wskazanych szczegółowo w piśmie z dnia 17 października 2014 roku tj. listu przewozowego CMR, listy ładunkowej, świadectwa zakupu towaru, świadectwa fitosanitarnego, związanych z wysyłką realizowaną przez firmę (...) do firmy (...) LTD w P., której przedmiotem była kapusta (...) załadowana w Polsce 24 lutego 2012 roku i dostarczona do P. w dniu 27 lutego 2012 roku przy użyciu samochodu ciężarowego nr rej.(...) i naczepy nr rej.(...) oraz wydruku ze strony internetowej, gdzie ogłoszenie zamieścił syn powoda.

Zarzut ten jest częściowo uzasadniony, gdyż Sąd pierwszej instancji istotnie wprost nie dopuścił dowodu z tych dokumentów. Okoliczność, iż uwzględniając wniosek pełnomocnika pozwanego Sąd zobowiązał B. S. do złożenia kompletu dokumentacji zgodnie z żądaniem pozwanego oraz to, iż wniosek o dopuszczenie powołanych dowodów nie został formalnie oddalony świadczy o tym, że dowody te zostały przez Sąd przeprowadzone, choć bez formalnego ich dopuszczenia. Dodatkowo do takiego wniosku prowadzi fakt, iż na rozprawie w dniu 14 listopada 2014 roku przesłane przez B. S. dokumenty zostały okazane pełnomocnikom stron, którzy oświadczyli, że nie kwestionują ich prawdziwości. Przeprowadzenie dowodu bez wydania postanowienia przewidzianego w art. 236 k.p.c. jest niewątpliwie uchybieniem procesowym, ale w ocenie Sądu Okręgowego w tym przypadku nie jest to uchybienie mogące mieć wpływ na wynik sprawy. Zebrany i rozpatrzony materiał dowodowy będący podstawą orzekania podlegał regułom kontradiktoryjności procesu. Poszczególne dowody przedstawiane przez jedną stronę – w tym dowody z opisanych wyżej dokumentów, mogły być poznane przez stronę drugą. Sąd Rejonowy nie dokonał wprawdzie szczegółowej oceny tych dowodów w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, ale wskazał, iż zebrany materiał dowodowy (jak należy rozumieć także dokumentacja pochodząca z firmy (...)) nie dał podstaw do zakwestionowania twierdzeń powoda co do ilości sprzedanej kapusty i umówionej ceny. Nie można zatem twierdzić, iż w ogóle nie przeprowadzono oceny przedłożonego przez stronę pozwaną dowodu.

W istocie dokumenty przesłane przez firmę (...) nie wpływają znacząco na ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, która została przez Sąd Rejonowy dokonana prawidłowo.

Należy bowiem zauważyć, iż powołane dokumenty wskazują na to, iż firma (...) zakupiła określoną ilość kapusty (...) za wskazaną w nich cenę od pośrednika, a zatem nie od producenta, którym niewątpliwie jest powód. Fakt wskazania w tych dokumentach innej ceny i nieco innej ilości kapusty (choć bardzo zbliżonej do ilości podawanej przez powoda) także nie wpływa na ocenę wiarygodności powoda. Dokumenty te nie dotyczą ustaleń dokonanych przez powoda i pozwanego co do ilości sprzedanego towaru i ceny za kg, a jedynie warunków, na jakich zakupiła kapustę firma (...). Nadto cena wskazana w „dowodzie wewnętrznym” za ilość 17556 kg to cena netto – co wynika z faktury (...). Cena, o której mówił powód – to cena brutto razem z opakowaniem, co wynika z zeznań świadka P. T..

Okoliczność, iż kontrola sanitarna została przeprowadzona przez (...) także potwierdza wersję powoda, który zeznał, iż przy załadunku na terenie jego gospodarstwa takiej kontroli nie było. Oznacza to także, iż naczepa z towarem po jej załadunku u powoda musiała być otwierana, co mogło mieć wpływ na ilość towaru. Nie można też podzielić poglądu pozwanego, iż wskazana wyżej faktura to jedyny dowód „obiektywnej” ceny kapusty (...) w lutym 2012 roku. Dokument ten dowodzi jedynie, iż w tej konkretnej transakcji ustalono taką cenę, co nie wyklucza ustalenia przez stronę innej ceny.

Nie można także podzielić zarzutu dotyczącego naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 207 § 6 k.p.c. w zw. z art. art. 6 § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c. polegającego – według pozwanego – na braku pominięcia przez Sąd spóźnionego dowodu w postaci korespondencji e-mail wraz załącznikami skierowanej do syna powoda z adresu justyna. (...)@wp.pl, zgłoszonego pismem dopiero w dniu 5 marca 2014 roku. Podkreślić trzeba, iż w myśl art. 217 § 1 k.p.c., strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Adresatem reguł dotyczących koncentracji materiału procesowego są strony, nie jest nim zaś sąd rozpoznający sprawę, który nie może pominąć wniosków dowodowych w sytuacji, gdy nie zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Strona powodowa wnioskując o przeprowadzenie dowodów opisanych w piśmie z dnia 5 marca 2014 roku, w tym z zeznań świadków: B. S. i J. S. oraz dokumentów w postaci naklejek, wydruków wiadomości przesyłanych drogą elektroniczną i zdjęć, szczegółowo wyjaśniła przyczyny, dla których powołała te dowody na tym etapie postępowania. Dopuszczenie wskazanych dowodów mieściło się w zakresie dyskrecjonalnej władzy Sądu, który słusznie uznał je za konieczne dla ustalenia stanu faktycznego, oddalając jedynie wniosek dowodowy dotyczący przesłuchania świadka J. S. (jak się później okazało J. G.) wobec niewskazania adresu świadka.

Trzeba przy tym zauważyć pewną niekonsekwencję strony pozwanej, która zarzut spóźnionego przedstawienia dowodu formułuje jedynie co do korespondencji z adesu justyna. (...)@wp.pl zarzucając jednocześnie Sądowi niewłaściwą ocenę dowodu z zeznań świadka B. S., zgłoszonego przez pełnomocnika powoda w tym samym piśmie procesowym.

Analizując pozostałe zarzuty naruszenia prawa procesowego sprowadzające się w istocie do naruszenia reguł wynikających z art.233 k.p.c. należy podnieść, iż zarzut naruszenia tego przepisu może być uznany za zasadny tylko w przypadku, gdy w przeprowadzonej przez sąd ocenie dowodów brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych.

W rozpoznawanej sprawie zarzut taki nie jest uzasadniony. Ustalając, iż doszło między powodem i pozwanym do zawarcia umowy sprzedaży określonej ilości kapusty (...) za cenę 1,30 zł za kilogram oraz okoliczności towarzyszących zawieraniu umowy i późniejszych zdarzeń, Sąd Rejonowy oparł się na zgodnych zeznaniach świadków M. D. (1), B. T., W. T., P. T., S. Ł. i T. F., jak również powoda. Zeznania te wzajemnie się uzupełniają i pozwalają na ustalenie okoliczności zawarcia i najistotniejszych postanowień umowy. Podniesionych w apelacji zarzutów wskazujących na brak wiarygodności M. D. (1), B. T., W. T., P. T. nie można podzielić.

Z zeznań świadka M. D. (1) wynika, iż nie zna pozwanego, ale widziała pozwanego u powoda przy załadunku. Świadek nie była całkowicie pewna, że widziała D. G. również przy tym konkretnym załadunku w lutym 2012 roku, ale nie deprecjonuje to jej zeznań co do pozostałych okoliczności.

Świadek W. T. nie powiedział, że kojarzy pozwanego „jedynie” z nazwiska, lecz, że kojarzy nazwisko pozwanego, bo często mówiono, że właśnie on nie zapłacił powodowi za kapustę (k.78). Nie podważa to w żadnym razie dalszej części zeznań świadka, w których przedstawia przebieg załadunku w lutym 2012 roku.

Świadek B. T. bez żadnych wątpliwości rozpoznała pozwanego jako osobę, która wraz „z dwoma panami o ciemnej karnacji” w lutym 2012 roku kupowała kapustę u powoda.

Oczywiste jest, iż świadkowie, którzy bezpośrednio nie uczestniczyli w ustalaniu warunków transakcji a jedynie pomagali w wazeniu i załadunku kapusty, nie wiedzieli dokładnie, jaką cenę ustalono. Podawane przez świadków M. D. (1), B. T. oraz W. T. kwoty potwierdzają jednak wersję powoda. Niewątpliwie, najbardziej precyzyjne są zeznania świadka P. T., który bezpośrednio z pozwanym negocjował warunki umowy, w tym cenę i ilość zakupionego towaru.

Strona pozwana, poza argumentem, iż P. T. jest synem powoda, zaś B. T. i W. T., to osoby z dalekiej rodziny powoda w zasadzie nie przedstawiła żadnych konkretnych argumentów przemawiających za podważeniem wiarygodności zeznań tych świadków. W szczególności nie może być takim argumentem wypowiedź P. T., iż „pozwany nie reklamował towaru”, ponieważ zdjęcia zepsutej kapusty nie pochodziły od pozwanego, lecz od osoby, której wówczas z pozwanym nie kojarzono.

Odnosząc się do zarzutu niepełnej oceny dowodu w postaci zeznań świadka T. F. stwierdzić należy, iż zeznania tego świadka również nie mogą stanowić podstawy do zakwestionowania wersji przedstawionej przez powoda i świadka P. T., zaś fakt, iż transport zamawiała u świadka osoba mówiąca po rosyjsku nie prowadzi do wniosku, iż pozwanego nie było w ogóle u powoda w lutym 2012 roku i nie zawarł żadnej umowy. Wbrew zawartym w apelacji twierdzeniom, P. T. nie zeznał, iż był świadkiem rozmowy pozwanego z T. F. na temat zamówienia transportu. Przeciwnie z zeznań świadka na k.79 w wynika, iż nie był świadkiem rozmowy na temat transportu, tylko pozwany powiedział, że zaraz pojedzie tir. Ani powód, ani żaden ze zgłoszonych przez powoda świadków nie twierdzi, iż to pozwany zamawiał transport, a jedynie, że polecił załadować towar do naczepy tira, który przyjechał na podwórko powoda. Należy także podkreślić, iż ze zgodnych w tym zakresie zeznań świadków i powoda wynika, iż pozwany przyjechał do powoda w towarzystwie obcokrajowców mówiących po rosyjsku wyraźnie uczestniczących w tej transakcji. Pozwany nie zaprzeczył, iż często w towarzystwie takich osób zawierał umowy. Nie jest zatem wykluczone, iż kwestią zorganizowania transportu zakupionej kapusty zajmował się ktoś inny niż pozwany.

Przede wszystkim jednak należy wskazać, iż Sąd Rejonowy całkowicie słusznie nie dał wiary wersji przedstawianej przez pozwanego, który w toku postępowania zmieniał swoje stanowisko, częściowo zasłaniając się brakiem pamięci, a przede wszystkim - naruszając zasadę wynikającą z art.3 k.p.c., zataił fakt, iż J. S. to jego żona, obecnie nosząca nazwisko G..

W swoich wyjaśnieniach składanych podczas pierwszej rozprawy pozwany twierdził, iż nie pamięta takiej transakcji, jak opisana w pozwie, ponieważ miesięcznie wysyła kilkanaście samochodów z kapustą i innymi warzywami i wynajmuje różne samochody do transportu. Twierdził także, iż korespondencją związaną z tą działalnością zajmują się żona i mama, dlatego nie przypomina sobie treści pisma otrzymanego od powoda w sprawie zapłaty za zakupioną w lutym 2012 roku kapustę.

W zeznaniach na k.222 v. pozwany zaprzeczył, aby współpracował z J. S. i nie wyjaśnił, iż (...) to nazwisko panińskie żony, choć zapewne wiedział o sformułowanym przez stronę powodową wniosku o przesłuchanie J. S.. Przesłuchany ponownie w dniu 14 listopada 2014 roku – po ujawnieniu, iż zdjęcia kapusty przesłano z adresu mailowego żony powoda J. G. z domu (...), zeznał, iż to właściwie żona prowadzi działalność polegającą na handlu warzywami i owocami, zaś on sam handluje tylko tym, co wyprodukuje jako rolnik, rzadko dokupując towar od innych rolników. Pozwany nie potrafił przy tym przekonująco wyjaśnić, dlaczego zeznał wcześniej, że nie współpracował nigdy z J. S.. Nawet jeśli nie znał adresu poczty elektronicznej żony, to twierdzenie, iż z J. S. nigdy nie współpracował ewidentnie zmierzało do ukrycia związków pozwanego z osobą, która przesłała maile do P. T.. Zeznania pozwanego co do braku dostępu do konta mailowego i komputera żony w świetle wcześniejszych jego wyjaśnień, iż to żona prowadziła korespondencję związaną z jego działalnością, są także zupełnie niewiarygodne.

W tym kontekście bezzasadny jest argument podniesiony w apelacji, iż P. T. udostępniał swój adres mailowy nie tylko pozwanemu, ale i innym osobom przez ogłoszenia zamieszczane na stronie internetowej. Niezależnie od tego, ilu osobom ten adres internetowy został udostępniony, nie ulega wątpliwości, iż zdjęcia zepsutej kapusty wraz ze zdjęciami konkretnego samochodu przewożącego towar, zostały przesłane pod adres P. T. z adresu mailowego żony pozwanego, zajmującej się wówczas korespondencją pozwanego. Miało to miejsce jeszcze przed podjęciem działalności handlowej przez J. G., która – jak wynika z zeznań pozwanego, taką działalność rozpoczęła od października 2012 roku. Przedmiotowe wiadomości przesłano natomiast w dniach 17 kwietnia i 17 sierpnia 2012 roku.

Jak słusznie wskazuje strona powodowa, przyjęcie wersji pozwanego, iż nie był stroną umowy z lutego 2012 roku i nie kupował od powoda kapusty (...), zaś powód sprzedał ją bliżej nieokreślonemu pośrednikowi, nie daje logicznego wyjaśnienia przyczyny, dla której żona pozwanego miałaby wysyłać do P. T. w kwietniu i sierpniu 2012 roku wiadomości ze zdjęciami dotyczącymi towaru, który nie był zakupiony ani przez nią ani jej męża.

Nie można także podzielić zarzutu dokonania przez Sąd pierwszej instancji błędnej oceny zeznań B. S. i A. S. jako nieprzydatnych dla potrzeb ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie. Świadek B. S. nie miała żadnych istotnych wiadomości i zeznała, iż sprawami firmy zajmuje się wyłącznie jej mąż. Z kolei świadek A. S. szczegółowo opowiedział o procedurach stosowanych w firmie (...), ale nie miał żadnych wiadomości o umowie zawartej przez strony postępowania i – jak zeznał – nie znał powoda, pozwanego ani J. S. . Należy przy tym zauważyć, iż pozwany nie musiał być jedynym pośrednikiem w trakcie transakcji dotyczącej kapusty wyprodukowanej przez powoda. Firma świadka mogła zatem dokonać zakupu od osoby trzeciej, co nie wyklucza w żadnym razie możliwości zawarcia umowy przez strony.

Reasumując, Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, iż między stronami doszło do zawarcia umowy sprzedaży (...). 784 kg kapusty (...) w cenie 1,30 złotych za kilogram i wobec ustalenia, że pozwany nie zapłacił umówionej ceny powodowi zasadnie uwzględnił powództwo w całości.

Wobec powyższego, na podstawie art.385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art.98 k.p.c. uwzględniając wynik postępowania odwoławczego. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda, którego wysokość została określona na podstawie § 6 pkt.5 i § 13 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r.poz.461)).